

ЕЧЕ НЕ ЖИВЕЕХМЕ ЗАЕДНО, но бяхме на пешеходно разстояние един от друг. Сам купи на Робърт необзаведена мансарда на Бонд Стрийт №24 – павирана странична уличка с гаражи, архитектура от след Гражданската война и малки складове, която се събуждаше за живот, както става с подобен тип индустриални улици, когато творци пионери изтъркат, изчистят и остържат годините от големите прозорци и пуснат вътре светлината.

Джон Ленън и Йоко Оно имаха апартамент от отсрещната страна на улицата; художникът Брайс Мардън работеше зад съседната врата в мистично чистото си студио с блещукащи големи кутии с бои и малки тихи фотографии*, които по-късно дестилираше в минималистични платна от дим и светлина. Мансардата на Робърт се нуждаеше от доста работа. От тръбите изригваше пара, тъй като водопроводната инсталация беше нестабилна. Голяма част от оригиналните тухли бяха покрити с мухлясала замазка, която той махна. Изчисти и покри стените с няколко пласта бяла боя и нагласи мястото – отчасти студио, отчасти инсталация, цялото негово.

Алън непрекъснато беше на път с Blue Öyster Cult и ме оставяше сама в новия ни апартамент. Той се намираще на Източна Десета улица, само на пресечка от църквата „Свети Марк“. Беше малък и кокетен, с френски прозорци от пода до тавана, които отваряха гледка към градина. И така, нищо, че живеехме отделно, с Робърт продължихме живота си заедно, както преди: ядохме заедно, издирвахме компоненти за инсталации, правехме снимки и взаимно наблюдавахме прогреса в творчеството си.

Робърт вече притежаваше свое собствено място, но продължаваше да изглежда напрегнат и да се тревожи за пари. Не желаше да бъде

---

* Игра на думи – на англ. за натюрморт фотография се използва термина still-life (спокоен, застинал живот), а Пати нарича снимките направо silent (тихи, безмълвни). – Б.пр.

изцяло зависим от Сам и беше по-решен отвсякога да успее сам. Аз, от своя страна, се намирах в нещо като чистилище, когато напуснах 23-а улица. Сестра ми Линда ми намери работа на непълен работен ден в книжарница „Странд Бук“. Купувах си купища книги, но не ги четях. Залепих листове хартия на стената, но не рисувах. Прибрах китарата под леглото. През нощта, сама, просто седях и чаках. За пореден път бях в състояние на размисъл за това какво би трябвало да правя, за да постигна нещо стойностно. Всичко, което ми хрумваше, изглеждаше непочтително или неуместно.

На Нова година запалих свещ за Роберто Клементе, любимия бейзболист на брат ми. Той беше загинал в самолетна катастрофа по време на хуманитарна мисия в помощ на Никарагуа след ужасното земетресение там. Упрекнах се заради бездействието и егоизма и твърдо реших отново да се посветя на творчеството си.

По-късно същата вечер седях на пода в „Свети Марк“ за ежегодното „маратонско“ поетическо четене. Събраните пари от входа отиваха за поддържане на сградата на църквата. Събитието започваше рано следобед и продължаваше до късно през нощта, като всички участници допринасяха за прославянето на „Проект Поезия“. Останах през по-голямата част от четенето, преценявах хората, които представяха творбите си, и се сравнявах с тях. Исках да съм поет, но знаех, че никога няма да се впиша в тяхното кръвосмесително общество. Последното, което търсех, беше да се замесвам в социалната политика на поредната сцена. Сетих се как майка ми казваше, че каквото правиш на Нова година, предсказва какви ще бъдат следващите ти дванадесет месеца. Чувствах духа на собствения ми вътрешен Свети Георги и реших, че 1973 ще бъде моята година за поезия.

Провидението понякога е благосклонно, тъй като скоро след това Анди Браун ми предложи да публикува моя стихосбирка. Перспективата написаното от мен да бъде издадено от „Готъм Бук Март“* ме вдъхнови. Анди Браун от много време ме търпеше да се мотая в историческата книжарница в т.нар. „диамантен“ район на града** и ми поз-

* Откритата през 1920 г. нийоркская книжарница добива огромна популярност като източник на редки и ценни книги за поезия и изкуство и се превръща в литературен салон и културно средище. – Б.пр.

** Районът между Пето и Шесто Авеню в центъра на Манхатън, където има много търговци на диаманти и бижутерски магазини на преселели се след Втората световна война евреи. – Б.пр.

воляваше да оставям обявите и флаерите си до касата. Сега, с перспективата да стана автор на „Готъм“, изпитах скрита гордост, когато видях мотото на книжарницата: „Мъдрите хора търсят тук.“

Измъкнах пишещата ми машина „Хермес 2000“ изпод леглото. („Ремингтън“-а беше предал богу дух.) Сенди Пърлман беше изтъкнал, че Хермес е крилатият пратеник на боговете, покровител на овчари и крадци, така че се надявах те да ми изпратят необходимите думи. Имах време за убиване. За първи път от почти седем години няхах постоянна работа. Алън плащаше наема, а аз изкарвах джобни пари в „Странд“. Сам и Робърт ме взимаха да ям с тях всеки следобед, а вечер си правех кускус в хубавата ми малка кухня, така че не се нуждаех от нищо.

Беше благоприятно начало и за двама ни с Робърт. Той се подготвяше за самостоятелна изложба с полароидни снимки. Поканата пристигна в елегантен кремав плик от „Тифани“: представляваше негов автопортрет – беше снимал голата средна част на тялото си в огледало с фотоапарата „Ленд 360“, който държеше над чатала си. Изпъкналите вени над китката му не можеха да бъдат събъркани. Беше залепил голяма бяла точка отпред, за да прикрие пениса си, и ръчно беше отпечатал името си в долния десен ъгъл. Робърт вярваше, че шоуто започва с поканите и всяка от тях беше замислена като съблазняващ дар.

Премиерата в галерия „Лайт“ се падаше на 6 януари, рождения ден на Жана д'Арк. Робърт ми даде сребърен медал с нейния лик, коронован с френската кралска *fleur-de-lis**. Публиката беше отлична – перфектният нийоркски микс: момчета в кожени дрехи, драг кралици, представители на хайлайфа, рокендрол хлапета и колекционери на произведения на изкуството. Беше оптимистично събиране с може би една идея за подводно течение от завист. Смелата и елегантна изложба смесваше класически мотиви със секс, цветя и портрети, всички равнопоставени в тяхното представяне; безпардонни образи на пръстени за пениси до аранжирани букети. За Робърт едното беше другото.

---

* От фр. – лилия. – Б.пр.

АЛБУМЪТ на Марвин Гей *Trouble Man* се въртеше непрекъснато, докато се опитвах да пиша за Артур Рембо. Бях залепила снимка на непокорното дилъново лице на поета над бюрото, което рядко използвах. Вместо това се просвах на пода с моята „Хермес 2000“ и печатах предимно фрагменти, поеми и началото на пиеса – въображаем диалог между поета Пол Верлен и мен самата, оспорващи си недостижимата любов на Артур.

Един следобед заспах на пода между купчините книги и листове, като отново навлязох в познатия терен на повтарящ се апокалиптичен сън. Танкове, покрити с лъскави платове и украсени с камилски звънци. Мюсюлмански и християнски ангели, вкопчени в битка – перата им, нападали по повърхността на движещите се дюни. С мъка си пробивам път през революция и отчаяние и в предателските корени на изсъхналите дървета намирам кожена чанта с прихлупващ се капак. А в тази разпадаща се чанта, написана от собствената му ръка, е най-великата загубена творба на Артур Рембо.

Човек може да си го представи как бавно се разхожда из банановите градини, размишляващ на езика на тишината. В пъкълта на древния етиопски град Харар той се грижи за кафеените полета и изкачва високите абисински* плата на гърба на кон. В дълбоката нощ лежи под луната – перфектно кръгла, като всемогъщо око, което го наблюдава и управлява сънищата му.

Събудих се с неочаквано откровение. Щях да отида в Етиопия и да намеря тази чанта, която приличаше повече на знак, отколкото на сън. Щях да се върна със съдържанието ѝ, запазено в пясъците на Абисиния и да го подаря на света. Представих съня си на издатели, списания за пътешествия и литературни фондации, но открих, че през 1973 г. бленуваните тайни ръкописи на Рембо не бяха модерна кауза. Далеч от мисълта да се откажа, идеята ме погълна до такава степен, че наистина повяпвах, че бях избраницата на съдбата, която трябваше да ги открие. Когато ми се присъни лаврово дърво на хълм, което не хвърля сянка, приех безрезервно, че кожената чанта е заровена там.

* Абисиния е старото име на Етиопия, използвано до средата на 20 в. в европейските езици, макар че строго погледнато то се отнася само за северозападните провинции Амхара и Тигре, както и за центъра на страната и за Еритрея. – Б.пр.

Реших да помоля Сам да спонсорира пътуването ми до Етиопия. Той беше съпричастен и обичаше приключенията, а и предложението го заинтригува, но Робърт остана ужасен от идеята. Той успя да убеди Сам, че ще се загубя, ще бъда отвлечена или жива изядена от диви хиени. Седяхме в едно кафене на Кристофър Стрийт и докато смехът ни се смесваше с парата от много еспreso, аз се сбогувах с кафеените поля на Хагар, примирена, че мястото, където почива съкровището, няма да бъде обезпокоено през това столетие.

Наистина исках да се махна от „Странд“. Мразех да съм забита в мазето, където разопаковах пакети с поръчани в излишък книги. Тони Игнасия, който беше режисирал „Острова“, ме попита дали бих желала да участвам в едноактна пиеса, озаглавена „Идентичност“. Прочетох сценария, но не успях да го разбера. В общи линии ставаше дума за диалог между моята героиня и още едно момиче. След няколко вяли репетиции Тони ми каза да вложа повече нежност към актрисата, с която си партнирах. „Твърде си скована, твърде дистанцирана“ – заяви ми раздразнено. Бях силно и открито привързана към сестра ми Линда и вложих тези чувства в интерпретацията ми на нежност.

– Тези момичета са любовници. Трябва да предадеш това на публиката. Ето така – каза Тони. Ръцете му се стрелнаха към гърдите ми, за да илюстрира думите си. Бях изумена. Нищо в сценария не намекваше за подобно нещо. – Просто се престори, че тя е някое от гаджетата ти. – След тази сценка с него си разменихме остри думи, които завършиха с недоверчивия му висок смях: – Не си биеш наркотици и не си лесбийка. Какво всъщност правиш?

Дадох всичко от себе си да опипам достоверно момичето, но реших, че това ще бъде последната ми пиеса. Не притежавах необходимото да съм актриса.

Робърт накара Сам да ме спаси от „Странд“, като ме наеме да каталогизирам голямата му колекция от книги и индиански кукли качина*, която той възнамеряваше да дари на един университет. Без да го осъзнавам, така се сбогувах с традиционното ходене на работа. Никога

---

* Куклите качина въплъщават духовете на предците на индианците. Всяко племе има собствени качини и съществуват над 500 техни разновидности, умело и богато изработени. Те са важна част от обучението на децата, а на ритуални празници мъжете се обличат и танцуват с „качина“ костюми, призовавайки духовете на предците. – Б.пр.

повече не продупчих присъствена карта. Сама разполагах с времето си и сама си печелех парите.

След като се провалих в ролята на правдоподобна лесбийка в „Идентичност“, реших, че ако отново се кача на сцената, ще бъде като самата мен. Обединих сили с Джейн Фридман, която от време на време ми намираще по някой друг ангажимент да чета поезия в барове.

Джейн имаше успешна рекламна агенция и се славеше с това, че подкрепя стремежите на прохождащи изпълнители. Въпреки че не бях приета ентузиазирано, участията, които тя ми уреждаше, ошлайфаха способността ми да се справям с враждебно настроена публика с помощта на известно количество хумор. Джейн договори да подгрявам зрителите преди сетове на групи като The New York Dolls в „Мърсър Артс Сентър“, който се намираще в разпадащия се хотел „Бродуей Сентрал“ – навремето разкошна сграда от 19 век, в която са вечеряли легендарният милионер и филантроп „Диамантения“ Джим Брейди, прочут с екстравагантния си начин на живот и огромния си апетит, и актрисата с тяло като пясъчен часовник, красивата Лилиан Ръсел; същото място, където през 1872 г. постигналият американската мечта спекулант и търговец „Ликуващия“ Джим Фиск бил застрелян на мраморното стълбище от свой бизнес партньор заради жена. От някогашното величие на хотела бяха останали малко следи и сега той приемаше културно богатата общност на „Макс“, превърнат в процъфтяваща арена за театър, поезия и рокендрол.*

Да четеш поезия, вечер след вечер, пред невъзприемчива и шумна тълпа, дошла на първо място да гледа The New York Dolls, се доказа като сериозно предизвикателство. Нямах музиканти или екип, само душата на моята детска армия – Линда, която влизаше в ролята на роуди, асистент и ангел-пазител. Тя притежаваше естествена непринуденост и все пак можеше да бъде безстрашна. Тъкмо Линда се беше нагърбвала с незавидната задача да обикаля с празната шапка, когато трупата ни пееше и изнасяше представления по улиците на Париж. В „Мърсър“ тя се грижеше за торбата ми с фокуси, в която

* На 3 август 1973, предполагаемо заради незаконни преустройства на носещите стени, хотелът се срутва, отнемайки 4 живота. Трагедията става само часове преди „Мърсър Арт Сентър“ да са изпълни със стотици хора за вечерните представления. – Б.ред.

имаше малък касетофон, мегафон и едно пиано играчка. Четях стиховете си, парирах обидите и понякога пеех песни върху мелодии от касетофона. В края на всяко представление Джейн изваждаше 5-доларова банкнота от задния си джоб и казваше, че това е нашата част от хонорара. Отне ми известно време да разбера, че всъщност не ми даваха нищо за участията и тя ми плащаше, буквално, от собствения си джоб. Беше трудна и смела авантюра, но до лятото започнах да влизам в ритъм – зрителите се провикваха, че искат да чуят нещата ми и изглеждаха сякаш искрено са на моя страна. Завършвах всяко шоу с „Piss Factory“ – поема в проза, която бях създала по време на една импровизация, тя проследяваше моето бягство от поточната линия на фабриката към свободата на Ню Йорк. Изпълнението ѝ ме приближаваше максимално до публиката.

На 13 юли, петък, изнесох четене в памет на Джим Морисън върху покрива на мансардата на ъндърграунд режисьора Джек Смит. Беше моя собствена продукция и всеки, който присъстваше там, беше дошъл да отпразнува творчеството и личността на Джим Морисън заедно с мен. Сред гостите беше и Лени Кайе и макар че същата вечер той не се включи в изпълнението, скоро щеше да стане неразделна част от появите ми пред публика.

Силното присъствие на самопродуцираното ми поетическо четене въодушеви Джейн. Тя чувстваше, че заедно с Лени можем да успеем да представим творчеството ми на широката аудитория. Дори обсъждахме да прибавим истинско пиано, за което Линда се пошегува, че ще я изхвърли от бизнеса. Не грешеше по този въпрос. Джейн беше изпълнена с решителност. Тя произхождаше от стар бродуейски род – баща ѝ Сам Фридман беше легендарен импресарио, работил с имена като Жозефин Бейкър, Лоте Леня и може би най-известната стриптизьорка в бурлеската, Джипси Роуз Лий. Беше видял всички премиери и последни представления, които Бродуей можеше да предложи, а Джейн бе наследила неговата прозорливост и упоритата му непоколебимост. Тя вярваше, че ще намери начин да пробием.

Върнах се отново при пишещата машина.